

EU nieuwsbrief 2017–2018 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Nieuws van de Instellingen | 2**
- **FinTech | 2**
- **Solvency II | 3**
- **Kapitaalmarktenunie (CMU) | 5**
- **Pensioenen | 7**
- **Verzekeringsdistributie | 9**
- **Consumentenbescherming | 10**
- **EU Agenda | 11**
- **Lijst van afkortingen | 12**

Estland voorzitter van de Raad

Sinds 1 juli is Estland de [voorzitter van de Raad van de Europese Unie](#) voor de tweede helft van 2017. Estland werkt nauw samen met Bulgarije en Oostenrijk die achtereenvolgens het voorzitterschap bekleeden. De vier prioriteiten van het Estlandse voorzitterschap zijn: een open en innovatieve Europese economie, een veilig Europa, een digitaal Europa en een vrije informatiestroom, en tenslotte een sociaal en duurzaam Europa. Gedurende het voorzitterschap is Estland verantwoordelijk voor [de organisatie van bijna 200 vergaderingen](#) van diverse commissies en werkgroepen in Brussel en Tallinn.

Toekomst van Europa

In aansluiting op het ['Witboek over de toekomst van Europa: de wegen naar eenheid voor de EU van 27'](#), heeft de Europese Commissie vijf discussienota's over urgente onderwerpen binnen de Europese Unie geschreven. Zij bevatten ideeën, voorstellen, opties en scenario's voor Europa in 2025, zonder dat er definitieve beslissingen in staan. De onderwerpen zijn:

- [Het ontwikkelen van de sociale dimensie van Europa](#) (gepubliceerd op 26 april)
- [Het in goede banen leiden van de mondialisering](#) (gepubliceerd op 10 mei)
- [Het verdiepen van de Economische en Monetaire Unie](#) (gepubliceerd op 31 mei)
- [De toekomst van Europa's defensie](#) (gepubliceerd op 7 juni)
- [De toekomst van de financiën van de EU](#) (gepubliceerd op 28 juni)

Brexit

Naar aanleiding van de uitslag van het referendum van 23 juni 2016, heeft het Verenigd Koninkrijk de Europese Raad op 29 maart 2017 formeel laten weten dat het van plan is om uit de Europese Unie te stappen door middel van het activeren van artikel 50 van het Verdrag van Lissabon. Voorlopig blijft [het VK](#) volwaardig lid van de Europese Unie en zullen alle rechten en plichten van toepassing blijven in en voor het VK ([lees hier de volledige verklaring](#)).

De Europese Commissie is aangesteld als onderhandelaar namens de 27 lidstaten. Michel Barnier, namens de Commissie de hoofdonderhandelaar, zal gedurende de onderhandelingen rapporteren aan de regeringsleiders en aan de Raad. Daarnaast zal hij het Europees Parlement (EP) regelmatig informeren. Tijdens [een Buitengewone Europese Raad op 29 april 2017](#) zijn de leiders van de EU27 unaniem [richtlijnen voor de Brexit onderhandelingen](#) overeengekomen. De richtlijnen vormen het kader voor de onderhandelingen en tevens de standpunten van de EU.

De eerste formele bijeenkomst tussen de onderhandelaren van de EU en de Britse delegaties vond plaats op 19 juni en de tweede op 20 juli. [In een speech](#) deed Barnier verslag van de wederzijdse standpunten.

De Europese Commissie is begin augustus 2017 begonnen [met de beoordeling](#) van mogelijke nieuwe vestigingsplaatsen van o.a. het Europees Geneesmiddelenbureau en de Europese Bankautoriteit, die zich nu beiden in Londen zijn gevestigd.

FinTech

Nu de openbare raadpleging van de Commissie over FinTech is gesloten, werkt de Commissie aan een EU-strategie die waarschijnlijk begin 2018 verwacht kan worden.

De inmiddels gesloten [openbare raadpleging](#) van de Financial Technology Task force (TFFT) van de Commissie over FinTech kreeg 226 reacties, waarvan ongeveer 80% van koepels en bedrijven. Deze input zal de Commissie helpen na te gaan hoe FinTech de interne markt voor financiële diensten efficiënter, competitiever en meer omvattend kan maken. Volgens [het Actieplan inzake financiële diensten voor de consument](#) zal de Commissie, gebaseerd op het werk van de TFFT en de openbare raadpleging, een EU strategie voor FinTech presenteren.

Hoewel dat initiatief voor het vierde kwartaal van 2017 gepland staat, zijn er stemmen dat dit eerder begin 2018 wordt omdat een effectenbeoordeling ook nodig is. De Commissie denkt nog na of haar FinTech-strategie de vorm zal aannemen van een actieplan of een mededeling. Topics die waarschijnlijk aan bod zullen komen zijn crowdfunding, peer-to-peer, robo-advies, blockchain technologie, toelatingen en cloud data diensten. Er wordt verwacht dat de Commissie in september daaromtrent duidelijkheid zal scheppen. De Europese toezichtsautoriteiten zullen in elk geval een rol spelen in het verder verloop van de Europese strategie. Eén van die bevoegdheden kan het organiseren van cyberveiligheidstests zijn.

EIOPA is in elk geval gestart met het organiseren van [InsurTech roundtables](#).

Tegelijkertijd heeft het ECON Comité van het EP op eigen initiatief eind mei een rapport aangenomen over FinTech, getiteld: ['Fintech: de invloed van technologie op de toekomst van de financiële sector'](#). Cora van Nieuwenhuizen (ALDE, NL) schreef het rapport.

Solvency II

[naar top](#)

De Commissie analyseert de omzetting van de Solvency II en de Omnibus II Richtlijnen door de lidstaten. De Commissie heeft een gunstiger regime aangenomen voor het investeren in infrastructuurbedrijven en is verdere wijzigingen aan de gedelegeerde handelingen aan het voorbereiden. Het werk aan de SCR review blijft doorgaan.

Level 1 – Solvency II

Omzetting in nationaal recht

De Commissie heeft [de SII omzettingswetgeving van de lidstaten](#) gepubliceerd.

De Nederlandse omzettingswetgeving van SII:

[Wet van 13 december 2012 tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht en het Burgerlijk Wetboek ter implementatie van de richtlijn solvabiliteit II en invoering van een daarop gebaseerd regime voor bepaalde kleinere verzekeraars.](#)

Staatsblad; nr. 2012679; 2012-12-21; Pagina's: 00001-00045

[Besluit van 10 juli 2015 tot wijziging van het Besluit prudentiële regels Wft, het Besluit prudentieel toezicht financiële groepen Wft en enige andere besluiten op het terrein van de financiële markten ter implementatie van de richtlijn solvabiliteit II en de verordening solvabiliteit II.](#)

Staatsblad; nr. 2015308; 2015-07-28; Pagina's: 00001-00090

[Besluit van 10 juli 2015 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet implementatie Omnibus II-richtlijn, de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II, artikel IV van de Implementatiewet richtlijn financiële conglomeraten I en het Implementatiebesluit richtlijn en verordening solvabiliteit II.](#)

Staatsblad; nr. 309; 2015-07-28; Pagina's: 00001-00003

Na onderzoek van de omzettingsmaatregelen besloot de Commissie op 14 juni Oostenrijk en Finland en op 13 juli Kroatië een aanmaningsbrief te sturen met het formele verzoek om de [Solvency II Richtlijn \(Richtlijn 2009/138/EC\)](#) en [de Omnibus II Richtlijn \(Richtlijn 2014/51/EU\)](#) volledig om te zetten in nationale wetgeving. De uiterste datum hiervoor was oorspronkelijk 31 maart 2015. Indien lidstaten niet hieraan voldoende binnen twee maanden, stuurt de Commissie een advies. In het advies staat het verzoek Solvency II en/of Omnibus II volledig om te zetten. Op 13 juli voegde de Commissie daar Ierland, de Tsjechische republiek en Nederland aan toe. Lidstaten die geen afdoende antwoord geven of niet afdoende handelen, binnen de twee maanden na het advies, kunnen worden verwezen naar het Hof van Justitie van de EU. Meer info over de procedure [vindt u hier](#).

SII level 1 herziening

De herziening van SII zal een gestructureerd proces volgen, zoals vastgelegd in wetgevende teksten. Als eerste staat een herziening van de SCR elementen in de gedelegeerde verordening op het programma. Vervolgens volgt een brede evaluatie die gepland staat voor 31 december 2020. Deze evaluatie zal de beoordeling van de behandeling van lange-termijn garanties en de maatregelen inzake aandelenrisico gebaseerd op artikel 111,3 bevatten. Hoewel het niet verplicht is volgens artikel 111,3, zal de evaluatie voorafgegaan worden door een opinie van EIOPA. Hierover zal EIOPA in 2017 al een serie rondetafelgesprekken voeren met de relevante belanghebbenden. [EIOPA's voorzitter Gabriel Bernardino zei over de evaluatie](#) "EIOPA is toegewijd aan een beleid gebaseerd op bewijs. Veranderingen moeten zorgvuldig worden gerechtvaardigd en duidelijk nodig zijn. We zijn met name geïnteresseerd in concrete voorstellen om de doelstelling van meer eenvoud en proportionaliteit te bereiken, terwijl we de risicogevoeligheid van het systeem reflecteren en procycliciteit ontwijken. We verwachten geen grote veranderingen in de kapitaalbehoeften van Solvency II." De Commissie zal een rapport bij het EP en de Raad indienen voor 31 december 2020, dat waar nodig vergezeld wordt met voorstellen voor wijzigingen van de SII richtlijn.

Level 2 – Solvency II

CMU-gerelateerde herzieningen

Op 8 juni 2017 heeft de Commissie de aangekondigde 'Gedelegeerde Verordening (EU) .../... van de Commissie van 8.6.2017 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 betreffende de berekening van regelgevende kapitaalvereisten voor bepaalde categorieën activa die door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen worden aangehouden (infrastructuur-ondernemingen)' aangenomen (zie ook de samenvatting van [de effectbeoordeling](#)). Het EP en de Raad hebben drie maanden om een bevoegdheidsbeoordeling uit te voeren, waarna publicatie volgt in het Publicatieblad. De bestaande risicokalibraties bevatten al een specifieke categorie voor investeringen in infrastructuurprojecten, terwijl investeringen in infrastructuurbedrijven worden gedekt door de kalibraties voor niet-infrastructuurbeleggingen (zowel wat betreft eigen vermogen en schuld). Door de verordening komt daar nu verandering in. De Commissie publiceerde overigens op 11 augustus [een corrigendum](#) op het voorstel van 8 juli.

Verdere veranderingen in de kalibraties worden later dit jaar verwacht via nieuwe bijkomende amendementen van de gedelegeerde verordening 2015/35. Er wordt gewerkt aan wijzigingen om een specifieke prudentiële behandeling voor STS-securitisaties in Solvency II in te voeren, vermoedelijk begin 2018 omdat over de finale versie van de STS verordening [pas in oktober door het EP in plenaire vergadering](#) gestemd zal worden. Ondertussen analyseert de Commissie de effecten van de laatste versie van de tekst en vooral de eventuele verschillen tussen banken en verzekeraars hierna.

Het CMU-actieplan verwijst ook naar een initiatief van de Commissie om de prudentiële behandeling van private equity en private placements in SII te wijzigen, mits deze wijzigingen prudentieel gerechtvaardigd zijn vanuit een risico-gebaseerd toezichtperspectief. EIOPA werd hieromtrent om advies gevraagd (zie hieronder), dat de Commissie uiterlijk 28 februari 2018 verwacht.

Herziening gedelegeerde verordening

Voorstellen tot wijzigingen in de gedelegeerde verordening zijn voorzien in Q3 2018 en passen bij de SII SCR review. De Commissie vroeg hiertoe [twee adviezen aan EIOPA](#). EIOPA is voornemens haar eerste advies af te ronden in oktober 2017. EIOPA zal ook gebruik maken van de Annual Quarterly Reporting Templates ("QRTs") die deze zomer naar EIOPA worden verzonden.

EIOPA werkt ook nog steeds op de andere elementen van SII waarover advies nodig is. Dit zijn de risicomarge; eigen middelen; beleidsopties op LAC DT; CAT-risico's; premie en reserve risico's; sterfte- en levensduur risico's; debiteurenrisico; valutarisico op groepsniveau; renterisico; vereenvoudiging van het doorkijkmodel; niet-genoteerde schuld; niet-genoteerde aandelen en strategische participaties. Een volgende consultatie wordt tegen het einde van het jaar verwacht. EIOPA's tweede en laatste advies wordt dan naar de Europese Commissie gestuurd tegen 28 februari 2018.

XBRL taxonomy en herziening ITS reportage

XBRL Taxonomy

EIOPA publiceerde op 17 juli de 2.2.0-versie van de Solvency II XBRL Data Point Model en Taxonomie. Deze versie bevat de Public Disclosure Templates (sjablonen voor openbare berichtgeving) voor de Pijler 3 rapporteringen. Deze zijn echter bedoeld als optie voor de ondernemingen om de voorbereiding van de verslagen te vergemakkelijken. De invoering van deze sjablonen in de taxonomie impliceert geen wijzigingen in de technische toepassingsstandaarden (ITS) met betrekking tot het formaat van openbaarmaking en momenteel is er geen voornemen om deze gegevens te verzamelen of te publiceren in XBRL. De informatie over de noodzaak door EIOPA een corrigerende versie voor de release van 2.2.0 - te publiceren in februari 2018 - zal eind 2017 openbaar worden gemaakt.

Speciale vragen gerelateerd tot het Data Point Model en XBRL kunnen naar xbrl@eiopa.europa.eu worden gestuurd.

Tegelijkertijd stuurde EIOPA [ontwerpvoorstellen](#) tot wijziging van de technische uitvoeringsverordening (ITS) 2015/2450 en 2015/2452 ter goedkeuring aan de Europese Commissie. Na de goedkeuring en publicatie in het PB zullen de wijzigingen in werking treden en van toepassing worden. EIOPA verwacht dat de technische uitvoeringsverordeningen voor de rapporteringen van eind 2017 van toepassing zullen zijn. Met betrekking tot de prudentiële rapportering voorziet EIOPA niet dat eventuele wijzigingen in de definitieve teksten gevolgen zullen hebben voor de definitieve 2.2.0 Solvency II XBRL Taxonomy.

Relevante technische informatie voor actuarissen

De Commissie heeft haar nieuwe [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2017/1421](#), van 2 augustus 2017 tot vaststelling van technische informatie voor de berekening van de technische voorzieningen en het kernvermogen voor rapportering met referentiedata vanaf 30 juni tot en met 29 september 2017, in overeenstemming met Richtlijn 2009/138/EG van het EP en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf, op 5 augustus 2017 in het PB gepubliceerd.

EIOPA publiceert de maandelijkse versie van de symmetrische aanpassing van het kapitaalvereiste op equity. [Deze is hier te vinden](#). De meest recente versie dateert van juli 2017.

EIOPA publiceert ook de [technische informatie over de risicovrije rentetermijnstructuur \(RFR\)](#). De meest recente versie publiceerde EIOPA op 4 augustus 2017. Daarbij is ook de volgende informatie te vinden:

19.07.2017	Risk-free interest rate term structure Coding
27.06.2017	Risk-free interest rate technical documentation
23.05.2017	Updated calculation of the UFR for 2018 (May 2017)
04.05.2017	VA calculation example for one euro area country
	VA calculation example for one non-euro area country
05.04.2017	Calculation of the UFR for 2018

Kapitaalmarktenunie (CMU)

[naar top](#)

De tussentijdse evaluatie van de CMU is gepubliceerd en verschillende belangrijke initiatieven worden op korte termijn afgerond.

Na bijna twee jaar sinds de start van het actieplan presenteert de Commissie de tussentijdse evaluatie van de CMU in juni. Hierin staan een aantal belangrijke nieuwe initiatieven die ervoor zorgen dat dit hervormingsprogramma op koers blijft. De tussentijdse evaluatie laat zien dat tot dusver duidelijke vorderingen zijn geboekt bij de uitvoering van het actieplan van 2015 – circa twee derde van de 33 maatregelen zijn door de Commissie uitgevoerd in twintig maanden. De tussentijdse evaluatie bevat ook het tijdschema voor de nieuwe maatregelen die de komende maanden bekend zullen worden gemaakt.

Eén van die maatregelen is een pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (verschenen in juni 2017) om burgers te helpen bij het financieren van hun pensioen. Ook zal de Commissie voortwerken aan een steviger toezichtkader voor geïntegreerde kapitaalmarkten, aan meer evenredige regels voor beursgenoteerde kmo's en beleggingsondernemingen, aan het aanboren van het potentieel van fintech en aan het bevorderen van duurzame investeringen.

Naast de tussentijdse evaluatie van de CMU maakt de Commissie ook maatregelen bekend ter bevordering van investeringen op lange termijn via een herziening van de prudentiële kalibratie voor beleggingen in infrastructuurondernemingen. De Commissie stelt een verlaging voor van de hoeveelheid kapitaal die verzekeringsondernemingen moeten aanhouden bij investeringen in infrastructuurondernemingen. Met deze specifieke wijzigingen in de gedelegeerde Solvabiliteit II-verordening zullen investeringen in infrastructuur extra ondersteuning krijgen (zie ook het hoofdstuk over Solvency II).

De tussentijdse evaluatie van de CMU omvat negen nieuwe prioriteiten:

1. Meer bevoegdheden voor de Europese Autoriteit voor effecten en markten om de doeltreffendheid van consistent toezicht in de hele EU en daarbuiten te bevorderen.
2. Een meer evenredig regelgevingskader voor de notering van kmo's op publieke markten.
3. Herziening van de prudentiële behandeling van beleggingsondernemingen.
4. Onderzoek naar een mogelijk Europees kader voor licenties en paspoorten voor fintech-activiteiten.
5. Maatregelen ter ondersteuning van secundaire markten voor oninbare leningen en onderzoek naar eventuele wetgevingsinitiatieven om preferente schuldeisers beter in staat te stellen de waarde te recupereren van 'covered bonds' (bedrijfsobligaties met extra zekerheden) aan ondernemingen en ondernemers.
6. Een follow-up van de aanbevelingen van de groep deskundigen op hoog niveau inzake duurzame financiering. (Zie het stuk over de HLEG hieronder)
7. Bevordering van grensoverschrijdende distributie van en toezicht op icbe's en alternatieve beleggingsinstellingen (abi's).

8. Richtsnoeren voor de bestaande EU-regels betreffende de behandeling van grensoverschrijdende EU-investeringen en een adequaat kader voor het minnelijk schikken van beleggingsgeschillen.
9. Een alomvattende EU-strategie om maatregelen te onderzoeken om de ontwikkeling van lokale en regionale kapitaalmarkten te ondersteunen.

Daarnaast zal de Commissie in het kader van het actieplan 2015 verder werken aan de uitstaande maatregelen. Zo zal de instelling een wetgevingsvoorstel presenteren betreffende een EU-kader voor 'covered bonds' om banken te helpen bij het financieren van hun kredietverlening. Tevens presenteert de Commissie een wetgevingsvoorstel betreffende het effectenrecht met het oog op meer rechtszekerheid met betrekking tot het eigendom van effecten in een grensoverschrijdende context. Op 11 juli 2017 heeft de Raad de conclusies over de mededeling van de Commissie over de tussentijdse evaluatie van het actieplan kapitaalmarktenunie aangenomen.

Prospectusverordening

16 mei 2017 heeft de Europese Raad [de nieuwe Prospectusverordening](#) aangenomen. De tekst is gepubliceerd in het PB op 30 juni 2017. De verordening is 20 dagen na de publicatie in het PB in werking getreden en is nu dus van kracht.

Securitisatie-initiatief

De Raad van de Europese Unie heeft op 30 mei aangekondigd dat het [een politiek akkoord](#) heeft bereikt met het EP over voorstellen gericht op de ontwikkeling van een securitisatiemarkt in Europa.

Het akkoord heeft betrekking op twee ontwerp-verordeningen: de ene verordening bevat regels over securitisaties en legt de criteria vast voor het definiëren van een eenvoudiger, transparante en gestandaardiseerde securitisaties (STS securitisatie); de andere wijzigt Verordening (EU) nr. 575/2013 inzake kapitaalvereisten voor banken.

Het akkoord is één van de hoekstenen van de CMU en de implementatie van de securitisatie verordeningen zou tot 150 miljard euro kunnen vrijmaken aan aanvullende financiering voor de echte economie. STS securitisatie zal ook nieuwe investeringen mogelijk maken voor institutionele beleggers zoals pensioenfondsen en verzekeringsbedrijven. Het politieke akkoord zal gevolgd worden door verdere technische besprekingen om de tekst af te maken. Het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (COREPER) van de Raad van de Europese Unie wordt verwacht het akkoord te ondersteunen voorafgaand aan de plenaire stemming van het EP dat gepland staat voor 23 oktober 2017.

Richtlijn betreffende Europese durfkapitaalfondsen en Europese sociaalondernemersfondsen

Het EP en de Raad hebben op 30 mei 2017 een triloog akkoord bereikt. Het stelt de Europese durfkapitaalfondsen (EuVECA) en de Europese sociaalondernemersfondsen (EuSEF) beschikbaar voor zowel kleine als grote fondsbeheerders. Ook zal door het akkoord een groter scala van bedrijven in aanmerking komen voor investeringen uit EuVECA- en EuSEF-fondsen. Als laatste wordt het grensoverschrijdende aanbod van deze fondsen goedkoper en toegankelijker.

De Raad en het EP moeten de tekst ([en de rectificatie](#)), zoals overeengekomen in de triloog, nog formeel aannemen. De plenaire stemming staat gepland op 11 september 2017. Als het EP de verordening zonder verder debat aanneemt, zal de Raad het standpunt van het EP goedkeuren en wordt de verordening aangenomen zoals verwoord in de laatst overeengekomen tekst.

High Level Expert Group over duurzame financiering (HLEG)

Het doel van de HLEG is voor het einde van 2017 aanbevelingen te geven over een uitgebreide EU-strategie betreffende duurzame financiering als onderdeel van de CMU. De Commissie zal deze aanbevelingen gebruiken in haar beslissing hoe de duurzaamheidsoverwegingen kunnen worden geïntegreerd in de EU regelgeving voor de financiële sector. De laatste vergadering van de HLEG vond plaats op 7 en 8 juni 2017. Op dit moment is de HLEG alle wet- en regelgeving van de financiële sector aan het onderzoeken op de duurzaamheid. [Klik hier voor meer informatie](#).

In de tussentijd heeft de Commissie [een duurzame financiering-website](#) gecreëerd waarin een sectie is opgenomen over de HLEG over duurzame financiering. De Commissie ziet de duurzame financiering steeds meer als de weg van de toekomst. In deze context verdient [de toespraak van Commissaris Valdis Dombrovskis](#), die hij gaf op 6 juni in het EP, aandacht.

14 juli 2017 is het tussentijdse rapport van de HLEG gepubliceerd. Het identificeert twee imperatieven voor het Europese financiële systeem. Het eerste is het versterken van de financiële

stabiliteit en de prijsstelling van de activa. Het rapport beoogt dit te doen door de beoordeling en het management van lange-termijn materiële risico's en immateriële factoren van waarde (inclusief die gerelateerd zijn de ESG problemen) te verbeteren. Het tweede imperatief is het verbeteren van de bijdrage van de financiële sector aan de duurzame en inclusieve groei, in het bijzonder door de financiering van lange-termijn noden zoals innovatie en infrastructuur en het versnellen van de verschuiving naar een lage koolstof uitstotende en grondstoffen-efficiënte economie.

Samenvattend zijn de vroege aanbevelingen van de HLEG:

- Het ontwikkelen van een classificatiesysteem voor duurzame activa.
- Het tot stand brengen van een Europese standaard en label voor groene obligaties en andere duurzame activa.
- Verduidelijken dat de fiduciaire dienst duurzaamheid omvat.
- Versterken van vereisten voor ESG rapportages.
- Introduceren van een 'duurzaamheid test' voor Europese financiële wetgeving.
- Creëren van 'Europese Duurzame Infrastructuur' om financiën te begeleiden naar duurzame projecten.
- Verbeteren van de rol van de ETAs in de beoordeling van ESG gerelateerde risico's.
- Openstellen van investeringen in energie-efficiëntie door relevante boekhoudregels.

Het interim rapport zal de basis vormen voor vruchtbare en constructieve consultaties tijdens de volgende fase van het werk van de HLEG. Het definitieve rapport zal in december 2017 worden gepubliceerd.

Pensioenen

naar top

EIOPA heeft haar tweede stress-test gelanceerd. Een voorstel van de Commissie voor een simpel, efficiënt EU persoonlijk pensioen product is gepresenteerd.

EIOPA's aanvullende pensioenen stresstest

EIOPA bracht op 18 mei [een EU-wijde stress-test voor IORPs](#) uit. Het is de tweede test die EIOPA lanceert in de pensioensector. De test houdt rekening met de impact van de macro-financiële ontwikkelingen sinds haar eerste stress-test in 2015. De test is ontworpen om de veerkracht van de Europese aanvullende pensioensector in geval van nadelige markt scenario's te beoordelen. De test zal ook analyseren hoe IORPs de schokken, die voortvloeien uit de impact van een nadelig markt scenario, overbrengen naar de reële economie en financiële markten. EIOPA wijst erop dat vooral de reële rente sinds de vorige stress-test is gedaald.

Het doel van de nieuwe stress-test is dus niet alleen om een actueel beeld van de financiële positie van pensioenfondsen te krijgen, maar ook om de zogenaamde "tweede orde effecten" op de reële economie en de financiële markten te meten. Deze effecten kunnen ontstaan doordat financiële problemen de reële economie raken doordat sponsors bijvoorbeeld bijbetalingen aan het pensioenfonds moeten doen, of doordat deelnemers minder pensioen ontvangen. Aan de stresstest doen twintig landen mee en pensioenfondsen met in totaal € 500 miljard vermogen. De pensioenfondsen die in Nederland meedoen worden door DNB benaderd. Deelnemende fondsen moesten uiterlijk 13 juli rapporteren aan DNB, dat vervolgens de resultaten voor Nederland zal aggregeren. EIOPA brengt aan het einde van dit jaar verslag uit.

Raadpleging van EIOPA betreffende Informatie over aanvullende pensioenen

EIOPA en de ECB willen informatie van aanvullende pensioenfondsen beter vergelijkbaar en transparanter maken. Hiertoe heeft EIOPA een raadpleging gelanceerd op 26 juli. Deze sluit op 27 oktober volgens [het persbericht van EIOPA](#). De raadpleging staat [op de website van EIOPA](#).

Pan-Europees aanvullend DC kader

EIOPA ontving door middel van haar online raadpleging bijdragen voor een Europees breed kader voor de governance van aanvullende DC pensioenregelingen. EIOPA organiseerde op 3 mei 2017 een workshop over het idee om een pan-Europees DC kader met een aantal experts die met name betrokken zijn bij grensoverschrijdende activiteiten te ontwikkelen.

Pan-Europees Persoonlijk Pensioen Product (PEPP)

De Commissie lanceerde [op 29 juni een voorstel voor een nieuw pan-Europees persoonlijk pensioen product](#) om consumenten te helpen met sparen voor hun pensioen. Dit voorstel geeft pensioenverstrekkers de middelen om een simpel en innovatief pan-Europees persoonlijk

pensioen product (PEPP) aan te bieden. Het is een nieuw type vrijwillig persoonlijk pensioen dat is ontworpen om spaarders meer keuze te bieden wanneer zij geld aan de kant zetten voor hun oude dag en om hen meer competitieve producten aan te bieden. Het voorstel van vandaag zal pensioenaanbieders de instrumenten aan de hand doen om een eenvoudig en innovatief pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (PEPP) aan te bieden.

PEPP's zullen dezelfde standaardattributen hebben, waarook zij in de EU verkocht worden, en kunnen worden aangeboden door een breed scala van aanbieders, zoals verzekeringsmaatschappijen, banken, bedrijfspensioenfondsen, beleggingsondernemingen en vermogensbeheerders. Zij zullen bestaande staats-, bedrijfs- en nationale persoonlijke pensioenen aanvullen, maar nationale stelsels van persoonlijke pensioenen niet vervangen of harmoniseren. De Commissie beveelt ook aan dat de lidstaten dit product fiscaal behandelen zoals vergelijkbare bestaande nationale producten om ervoor te zorgen dat het PEPP een vliegende start kent.

Voor aanbieders is het relevant dat het PEPP kader het bundelen van activa zal toestaan en schaalvoordelen zal opleveren, die op hun beurt zullen bijdragen aan het gestalte geven van de CMU. PEPP aanbieders zullen profiteren van een interne markt voor de PEPP en van gefaciliteerde grensoverschrijdende distributie, inclusief een EU-paspoort. Verzekeraars zullen profiteren door het uitbreiden van hun activiteiten van voornamelijk binnenlandse distributie naar de EU als geheel, en zullen de voordelen oogsten van het bundelen van schaal en activa. Nieuwe marktdeelnemers zullen ook profiteren dankzij de standardisatie van de kerneigenschappen van de PEPP, de mogelijkheid deze online te verkopen, en ze te verdelen in verschillende lidstaten met één productvergunning.

De eerste stap die genomen moet worden om een PEPP aan te bieden is dat de aanbieder een toelating heeft in overeenstemming met EU wetgeving, [zoals Solvency II voor verzekeringsmaatschappijen](#) of de Richtlijn betreffende Ondernemingen voor collectieve beleggingen in effecten (UCITS) voor investeringsmaatschappijen. De volgende stap is dat de aanbieder een productvergunning moet aanvragen bij EIOPA. EIOPA zal daarbij onder andere beoordelen of de voorgestelde PEPP niet in strijd is met de Verordening, en hoe de beleggingsstrategie de pensioensuitkering mogelijk maakt die is opgenomen in de contractuele regels van de PEPP. EIOPA gaat een lijst publiceren met goedgekeurde PEPPs.

Bij goedkeuring van het product kan de PEPP-aanbieder de PEPP door heel de EU aanbieden, of laten aanbieden, door een andere onderneming die hiervoor toestemming heeft op grond van sectorale EU wetgeving, i.e. de Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MIFID II) en [de Richtlijn betreffende verzekeringsdistributie \(IDD\)](#). Toegestane distributeurs onder EU regels, zoals tussenpersonen die gereguleerd zijn volgens het IDD, kunnen ook een PEPP distribueren die is geproduceerd door andere aanbieders.

Het voorstel voor de PEPP Verordening is vergezeld door [een Aanbeveling van de Commissie inzake de fiscale behandeling van persoonlijke pensioenproducten](#), inclusief het pan-Europees persoonlijk pensioen product. De Commissie moedigt lidstaten aan om dezelfde belasting te hanteren voor PEPPs als momenteel gehanteerd wordt voor vergelijkbare nationale producten, ook als de PEPP niet volledig aan de nationale vereisten voor belastingverlaging voldoet. Lidstaten worden aangemoedigd om 'best practices' uit te wisselen over de belasting van de huidige persoonlijk pensioen producten om zo convergentie van belastingstelsels te bevorderen.

Voor meer informatie over de PEPP, kijk [op de factsheet](#) van de Europese Commissie.

Verordening Europese marktinfrastructuur

In de nasleep van de financiële crisis nam de EU in 2012 de Verordening Europese Marktinfrastructuur (EMIR) aan om de tekortkomingen te adresseren die werden opgemerkt in het functioneren van de 'over-the-counter' (OTC) markt. IORPs verkregen een vrijstelling voor een periode van 3 jaar van de centrale clearing verplichting. [Het laatste voorstel](#) van de Commissie dat de EMIR verordening amendeert is gepubliceerd op 4 mei 2017. In dit voorstel wil de Commissie pensioenfondsen vrijstellen van centrale clearing voor een periode van 3 jaar. De Commissie vindt dat het moeilijk is voor bepaalde pensioenfondsen om mee te doen aan de centrale clearing. De verlenging van de vrijstellingsperiode zal het mogelijk maken voor marktdeelnemers om een technische oplossing te ontwikkelen. Pensioenregelingen en indirect de polishouders zullen profiteren van deze nieuwe overgangsvrijstelling van clearing. Er wordt geschat dat de vermeden operationale kosten tussen 780 miljoen en 1,56 miljard zullen bedragen.

Verordening aanpassing van het toezicht op centrale tegenpartijen

Op 13 juni 2017 is [een Commissiedocument \(COM\(2017\) 331\)](#) ter voorstel voor de Verordening van

het EP en de Raad – tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1095/2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten) en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 wat betreft de procedures en betrokken autoriteiten voor de vergunningverlening aan CTP's en de vereisten voor de erkenning van CTP's uit derde landen – gepubliceerd.

Dit voorstel bouwt voort op de aanbeveling van de G20 uit 2009 dat derivatentransacties gerapporteerd moeten worden aan handelsregisters en dat gestandaardiseerde derivatencontracten geregistreerd, gesaldeerd en gegarandeerd (samen: gecleared) moeten worden via centrale tegenpartijen (Central Counterparties; CCP's) om de financiële stabiliteit te versterken en transparantie van de derivatenmarkt te vergroten. Aanleiding voor het voorstel is dat het belang van clearing sterk is toegenomen sinds de invoering van EMIR in 2012 en dat de Europese en internationale derivatenmarkten steeds verder integreren. De Commissie betoogt dat het toezicht op deze grensoverschrijdende infrastructuur moet worden gecentraliseerd en versterkt. Hiervoor stelt de Commissie twee zaken voor:

1. Het toezicht op in de EU gevestigde CCP's dient op Europees niveau versterkt en meer gecentraliseerd te worden, waarbij ESMA en centrale banken die de geclearde munteenheden uitgeven een meer centrale rol krijgen naast nationale toezichthouders in het toezicht op alle Europese CCP's.
2. Om de risico's van CCP's die in derde landen zijn gevestigd te mitigeren, dienen zij onderworpen te worden aan toezicht door ESMA en relevante centrale banken.

Ter versterking van de in de EU gevestigde CCP's stelt de Commissie de oprichting van de CCP Executive Session (CES) voor; een nieuw toezichtcollege binnen de ESMA. Dit college zal bestaan naast de huidige EMIR-toezichtcolleges. Betreffende de tweede zaak stelt de Commissie een andere aanpak voor, voor CCP's die buiten de EU gevestigd zijn. Het CES zou hier als toezichthoudend gremium bij betrokken worden.

Het voorstel ligt nu bij het EP en bij de Raad van de Europese Unie. Beide instellingen zullen volgens hun eigen procedures het voorstel bekijken.

Verzekeringsdistributie

[naar top](#)

De uitwerking van de L2 en L3 gedelegeerde handelingen en richtsnoeren verloopt tergend langzaam. Binnen zes maanden moet de IDD worden toegepast.

Level 1 – IDD

De omzetting van de Richtlijn (EU)2016/97, kortweg IDD, is in volle gang in de lidstaten. Dit moet gebeuren tegen 23 februari 2018.

Level 2 – IDD – gedelegeerde handelingen

De Richtlijn machtigt de Commissie om gedelegeerde handelingen aan te nemen op het gebied van 1) toezicht op producten en bestuurlijke vereisten, 2) belangenverstrengeling, 3) verkoopstimulansen (inducements) en 4) geschiktheid. De eerste drie gebieden zijn van toepassing op de distributie van alle verzekeringsproducten, het laatste gebied refereert alleen aan op verzekeringen gebaseerde investeringsproducten.

Op 1 februari 2017 gaf EIOPA haar technisch advies over deze vier gebieden, [zoals gevraagd door de Commissie](#), maar de Commissie heeft tot dusver nog geen gedelegeerde handelingen aangenomen. Wel schreef ze deze zomer een vier weken durende raadpleging over haar voorstellen uit, die op 17 augustus 2017 afliep. Het feit dat de Commissie haar conclusies voorbarig trekt is opmerkelijk. Zij schrijft namelijk: "These consultation processes brought a broad consensus on the main content of this Delegated Regulation".

Level 2 – IDD – Technische Uitvoeringsverordeningen (ITS)

Op 11 augustus 2017 nam de Commissie [de uitvoeringsverordening \(EU\) 2017/1469 tot vaststelling van een gestandaardiseerde presentatievorm van het informatiedocument over verzekeringsproducten aan](#). Deze verscheen op 12 augustus 2017 in het PB. Overeenkomstig de IDD richtlijn moeten ontwikkelaars van schadeverzekeringsproducten een gestandaardiseerd informatiedocument over verzekeringsproducten opstellen om cliënten de nodige informatie te verschaffen over schadeverzekeringsproducten, zodat de cliënt met kennis van zaken een beslissing kan nemen. Deze verordening wordt op 1 september van kracht.

Level 2 – IDD – Technische reguleringsnormen (RTS)

Volgens artikel 10 (7) IDD moet EIOPA de bedragen van professionele aansprakelijkheidsverzekeringen herzien en moet het een ontwerp van technische reguleringsnorm maken om die bedragen aan te passen. Dit moet voor 30 juni 2018 gebeuren. EIOPA is nu bezig met het verzamelen van gegevens en zal daarna een raadpleging uitschrijven.

Level 3 – Richtsnoeren

De IDD voorziet in artikel 30 (7) de ontwikkeling van richtsnoeren voor de beoordeling van op verzekeringen gebaseerde beleggingsproducten (IBIPs) "die een structuur hebben die het moeilijk maakt voor consumenten om de betrokken risico's te begrijpen", de zogenaamde complexe producten. Een openbare raadpleging ([CP-17-001](#)) door EIOPA over het ontwerp van deze richtsnoeren werd afgesloten op 28 april 2017. Volgens artikel 30 (7) IDD is EIOPA verplicht is om deze richtsnoeren te ontwikkelen voor 23 augustus 2017.

Rapporten

Volgens artikel 41(5) IDD heeft EIOPA de verplichting om tegen 23 februari 2018 een rapport voor te bereiden met daarin een evaluatie van de structuur van de markt van verzekerings-tussenpersonen. Volgens EIOPA betekent "evaluatie" "marktstudie", en impliceert "structuur" de focus op "kwantitatieve elementen". Momenteel zijn er nationale onderzoeken gaande, met als doel de gegevens en evolutie per lidstaat over de laatste 5 jaar te analyseren. Het ontwerprapport wordt nog in 2017 verwacht, en goedkeuring ervan is voorzien voor eind januari 2018.

Consumentenbescherming

[naar top](#)

De KID verordening is gepubliceerd. Voor [PRIIPS](#) met milieu of sociale doelstellingen heeft de Commissie haar technisch advies ontvangen.

Level 2 – PRIIPs – Gedelegeerde verordening inzake het essentiële informatiedocument

De Europese Commissie heeft een herziene gedelegeerde verordening aangenomen op 8 maart 2017. In sneltempo besloten de mede-wetgevers geen bezwaar te maken waardoor reeds op 12 april de ['gedelegeerde Verordening \(EU\) 2017/653 van de Commissie van 8 maart 2017 tot aanvulling van Verordening \(EU\) nr. 1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekerings-gebaseerde beleggingsproducten \(PRIIP's\) door de vaststelling van technische reguleringsnormen voor de presentatie, de inhoud, de evaluatie en de herziening van essentiële-informatie-documenten en de voorwaarden voor het voldoen aan het vereiste om dergelijke documenten te verstrekken'](#) in het PB is verschenen. Op 11 mei [publiceerde](#) de Commissie enkele corrigenda in de formules.

De verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten oftewel PRIIP's verordening is van toepassing op PRIIP fabrikanten en personen die hierover advies geven of PRIIP's verkopen. De toepassingsdatum is 1 januari 2018.

Level 2 – Gedelegeerde handelingen over specifieke PRIIP's

De PRIIP's Verordening 1286/2014 machtigt de Commissie in artikel 8 (4) om specifieke gedelegeerde handelingen aan te nemen. Deze moeten de details van de procedures vastleggen die worden gebruikt om vast te stellen of een PRIIP specifieke milieudoelstellingen of sociale doelstellingen heeft. [Het technisch advies kan hier worden geraadpleegd](#). De Commissie is nu aan zet.

Richtsnoeren

Er zijn geen PRIIPs richtsnoeren voorzien maar dit weerhoudt de Europese toezichthouders er niet van om 'guidance' te ontwikkelen. Op 18 augustus publiceerden zij 'guidance' met betrekking tot de Key Information Document (KID) eisen met de bedoeling gemeenschappelijke toezicht-benaderingen en praktijken bij de toepassing van de KID verordening te bevorderen. Deze 'guidance' bevat extra vragen en antwoorden (Q & A) die de vragen en antwoorden van 4 juli 2017 aanvullen.

Tevens bevat deze 'guidance' diagrammen die de risico's en beloning berekeningen uitleggen die nodig zijn om de KID op te stellen.

De ETA's blijven verder beschikbaar en nieuwe vraagstukken kunnen worden gesteld aan PRIIPs@eiopa.europa.eu worden voorgelegd. Meer informatie over de PRIIPs KID is te vinden [via de volgende link](#).

2017

September 2017	Voorzitter Juncker's State of the Union Speech	Europese Commissie
11 september 2017	Plenaire stemming over de richtlijn betreffende Europese durfkapitaalfondsen en Europese sociaalondernemersfondsen	Europees Parlement
Q4 2017	EU-licentie- en paspoortraamwerk voor FinTech-activiteiten	Europese Commissie
9 of 10 oktober 2017	Stemming over amendementen op het EP-verslag over het Actie Plan Financiële Diensten voor de Consument	Europees Parlement (ECON)
23 oktober 2017	Plenaire stemming over het securitisatie-initiatief	Europees Parlement
Eind oktober 2017	SII DA SCR beoordeling (eerste ronde): deadline technische diensten	EIOPA
November 2017	Geplande plenaire vergadering over de behandelde CFSAP amendementen	Europees Parlement
November – december 2017	SII DA SCR beoordeling (tweede ronde): raadpleging betreft ontwerpadvies over belemmeringen voor beleggingen voor geselecteerde activa	EIOPA
Mid december 2017	Tweede IORP stress test: publicatie van de resultaten	EIOPA
December 2017	Tweede jaarlijkse SII LTG rapport	EIOPA
December 2017	Conclusies van de State of the Union speech van voorzitter Juncker	Raad
Eind 2017	Aanbevelingen uitgebreide EU-strategie voor duurzame financiering	HLEG
Tweede helft 2017	Actie Plan FinTech	Europese Commissie
Tweede helft 2017	Veranderingen in alle activakalibraties voor beleggingen van verzekeraars	Europese Commissie
Tweede helft 2017	IDD: Raadpleging paper over RTS om de bedragen van de beroepsverzekering aan te passen	EIOPA
2018		
1 januari 2018	Start voorzitterschap Bulgarije	Raad
1 januari 2018	Toepassing PRIIPs verordening	Europese Commissie
Eind januari 2018	Verslag aannemen over de evaluatie van de structuur van de markt voor verzekeringsmakelaars in IDD	EIOPA
23 februari 2018	Deadline implementatie van IDD	Lidstaten
28 februari 2018	SII DA SCR beoordeling (tweede ronde): deadline technisch advies	EIOPA
Februari 2018	Publicatie kortingspercentage januari 2018, gebaseerd op de nieuwe UFR-methodologie	EIOPA
30 juni 2018	IDD: Ontwerp RTS om de bedragen van de professionele schadeverzekering aan te passen	EIOPA
Q3 2018	Wijziging van de prudentiële behandeling van privaat eigen vermogen en particulier geplaatste bedrijfsschuld in de gedelegeerde verordening 2015/35	Europese Commissie
31 december 2018	Deadline beoordeling van de standaard formule van de SCR	Europese Commissie
31 december 2020	Brede evaluatie van de standaard formule van de SCR	Europese Commissie

AAE	Actuarial Association of Europe
ALDE	Alliance of Liberals and Democrats of Europe
BIPAR	European Federation of Insurance Intermediaries
CMU	Capital Markets Union
CRR	Capital Requirements Regulation
DG FISMA	Directoraat-generaal Financiële Instellingen, Stabiliteit en Markten
EBA	Europese Bankautoriteit
ECOFIN	De Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën
ECON	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority
EIOPC	European Insurance and Occupational Pensions Committee
ELTIF	European Long Term Investment Fund
EOS PRIIPs	PRIIPs met milieu of sociale doelstellingen
EP	European Parliament
EPP	European People's Party
ESA	European Supervisory Authority
ETA's	Europese Toezichthoudende Autoriteiten (ESA's in het Engels)
ETS	European Tracking-Service
EuSEF	European Social Entrepreneurship Funds Regulation
EuVECA	European Venture Capital Fund Regulation (Europese durfkapitaalfondsen)
FinTech	Financial Technology
HBS	Holistic Balance Sheet
IBIP	Insurance-based investment products
IDD	Insurance Distribution Directive
IORP	Institutions for Occupational Retirement Provisions
IORP II	Revision of IORP
IPID	Insurance Product Information Document
ITS	Implementing Technical Standard
IPI	Insurance Product Information Document
KID	Key Information Document
LGT	Lange Termijn Garanties
OII	Omnibus II
PEPP	Personal European Pension Product
POG	Product Oversight and Governance
PPP	Personal Pension Products
PRIIPs	Packaged Retail and Insurance-based Investment Products
REFIT	Regulatory Fitness and Performance Programme
RFR	Risk Free Rate
RTS	Regulatory Technical Standards
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII	Solvency II
SCR	Solvency Capital Requirement
STS	Simple, Transparent and Standardised Securitisations
TTYPE	Track and Trace Your Pension in Europe
UFR	Ultimate Forward Rate

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze Nieuwsbrief is in opdracht van het Koninklijk Actuarieel Genootschap geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan twintig jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgerond op 22 augustus 2017